

Anna Nizioł, Wiktoria Półchłopek

Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej, Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski

Wybór miejsca i formy spędzania czasu wakacyjnego przez mieszkańców województwa podkarpackiego w latach 2019 i 2020

Selection of the place and form of spending holiday time by the inhabitants of the Podkarpackie Voivodeship in 2019 and 2020

Streszczenie. Wydarzenia, które miały miejsce w roku 2020, stały się przesłanką do podjęcia tematyki zmian w wyjazdach turystycznych spowodowanych pandemią. W opracowaniu podjęto tematykę miejsc i form spędzania czasu w okresie wakacji przez mieszkańców województwa podkarpackiego w latach 2019 i 2020 (w czasie pandemii Covid-19). Celem badań własnych jest zebranie informacji na temat wyjazdów wakacyjnych mieszkańców województwa podkarpackiego w latach 2019 i 2020 oraz wykazanie różnic, jakie ewentualnie zaistniały w analizowanej kwestii w porównywanych okresach. Badania przeprowadzono z wykorzystaniem metody sondażu diagnostycznego techniką ankietowania z zastosowaniem kwestionariusza ankiety. Główny wniosek: Wybory form i miejsc wypoczynku wakacyjnego badanych różniły się w porównywanych okresach.

Słowa kluczowe: turystyka, wakacje, województwo podkarpackie, pandemia

Abstract. The affairs that took place in 2020 were a premise to take up the topic of changes in tourist trips caused by the pandemic. The work deals with the subject of places and forms of spending holiday time by the inhabitants of the Podkarpackie Voivodeship in the years 2019 and 2020 (during the pandemic). The main aim of own research is to compare tourism of the inhabitants of the Podkarpackie Voivodeship in 2019 to 2020 and to show the differences that may have occurred in the analysed issue in the compared periods. Material and method: a diagnostic survey with a questionnaire. Main conclusion: The choice of forms and places regarding the holiday time differed in the compared periods.

Keywords: tourism, holiday, Podkarpackie Voivodeship, pandemic

Wstęp

Turystyka jest jedną z ważniejszych gałęzi gospodarki wielu krajów, wpływa na kontakty międzypokoleniowe, międzyludzkie, jak również na kontakty międzynarodowe. Treści, a także formy aktywności turystycznej pomagają dostrzegać i odsłaniać nowe priorytety, postawy i wartości, które wnoszone są do

życia codziennego człowieka [5]. Turystyka jako dziedzina ludzkiej działalności zbliża narody świata, konfrontuje rozmaite postawy i światopoglądy, jak również przyspiesza proces globalizacji [4].

Pandemia wywołana wirusem COVID-19 wpłynęła na życie codzienne ludzi na całym świecie. Skutki pandemii najbardziej dotknęły m.in. branżę turystyczną, która do 2020 r. była jedną z najszybciej i najszerzej rozwijających się gałęzi gospodarki. Tymczasem kryzys wywołany pandemią spowodował, że w 2020 r. międzynarodowe podróże turystyczne spadły o około 60–80% (według Światowej Organizacji Turystyki UNWTO) [6].

Podobnie w Polsce pandemia odcisnęła swoje piętno na turystyce. Dla przykładu w listopadzie 2020 r. z usług noclegowych skorzystało 0,6 mln turystów, co w porównaniu do listopada 2019 r. oznacza spadek o 77,4%. Jeszcze mniej turystów odnotowano w grudniu 2020 r., ich liczba była o 80,4% mniejsza niż w roku poprzednim [3].

Wyjazdy wakacyjne w roku 2020 były utrudnione m.in. ze względu na obostrzenia, odwołane loty, pozamykane granice państw, konieczność wykonywania testów, ale też z powodu utraty pracy czy choroby wywołanej przez koronawirusa.

Wydarzenia, które miały miejsce w roku 2020, stały się przesłanką do podjęcia tematyki zmian w wyjazdach turystycznych spowodowanych pandemią. Głównym celem badań jest dokonanie ustaleń na temat wyjazdów wakacyjnych mieszkańców województwa podkarpackiego w latach 2019 i 2020 oraz wykazanie różnic, jakie ewentualnie zaistniały w analizowanej kwestii w porównywanych okresach. Cel dodatkowy badań stanowi określenie form i miejsc spędzania czasu wakacyjnego przez mieszkańców województwa podkarpackiego.

Głównym pytaniem badawczym postawionym w pracy jest:

- Jak mieszkańcy województwa podkarpackiego spędzali czas wakacyjny w 2019 r., a jak w 2020?

W pracy sformułowano też kilka pytań szczegółowych:

- Co decydowało o takich wyborach?
- Dokąd najczęściej podróżowali?
- Jakie formy spędzania czasu preferowali?
- Czy w związku z pandemią koronawirusa zaistniały zmiany dotyczące wyjazdów wakacyjnych?

Materiał i metoda

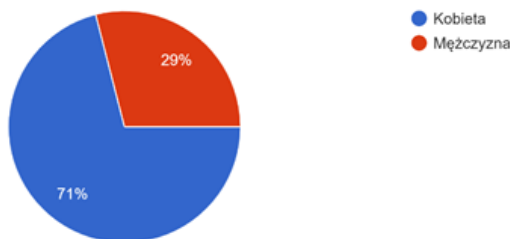
W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Wykorzystano technikę ankietowania oraz jako narzędzie badawcze – kwestionariusz ankiety. W odniesieniu do wyników badań zastosowano opisową analizę statystyczną i skorzystano z usługi Analysis ToolPak w programie Excel. Kwestionariusz ankiety składał się z 11 pytań zamkniętych odnoszących się do 2019 i 2020 r.

Dodatkowo kwestionariusz zawierał pytania metryczkowe dotyczące wieku, płci i miejsca zamieszkania. Obszarem badań było województwo podkarpackie.

Badania przeprowadzono w dniach 5–10 maja 2021 r. wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Wybrano formę kontaktu pośredniego ze względu na sytuację pandemiczną. Kwestionariusz ankiety opracowano za pomocą formularza Google i zamieszczono w formie linku na profilu Facebook z możliwością jego uzupełnienia przez respondentów. Udostępniono ankietę również na grupie Forum studentów UR, dlatego większość ankietowanych to osoby poniżej 30 roku życia. Każda osoba, która kliknęła link do ankiety, mogła ją wypełnić. Po zebraniu 100 ankiet usunięto link z formularzem. Trudnością, jaką napotkano z powodu pandemii, była niemożność dotarcia do osób nieposiadających profilu na portalu Facebook.

Wyniki badań

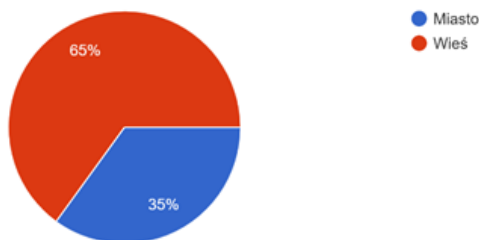
W badaniach wzięło udział 100 osób – 71% ankietowanych stanowiły kobiety, natomiast pozostałą część (29%) – mężczyźni (ryc. 1).

Ryc. 1. Podział ankietowanych według płci

Źródło: badania własne

65% badanych stanowiły osoby zamieszkujące wieś, zaś 35% to osoby mieszkające w mieście (ryc. 2).

Ryc. 2. Podział ankietowanych według miejsca zamieszkania

Źródło: badania własne

Największy udział w badaniu miały osoby w przedziale wiekowym 19–25 lat (75 osób). Kolejna grupa to 13 osób z przedziału wiekowego 26–35 lat. Po 5 osób stanowią respondenci z przedziałów 35–45 i powyżej 46. roku życia. Najmniej liczną grupą ankietowanych są osoby poniżej 18. roku życia (jedynie 2 osoby).

Na pytanie, z jakich przyczyn podejmowano podróż w 2019 r., 48% badanych wybrało odpowiedź odpoczynek, 30% wskazało chęć spędzenia czasu z rodziną, 21% stanowiły osoby, które podejmowały podróż, aby poznać inne miejsca i kultury, 1% podróżował w celu poprawy kondycji zdrowotnej.

W 2020 r. nadal najczęstszym powodem podejmowania podróży był odpoczynek (54% – o 6% więcej niż w 2019 r.), 32% (o 2% więcej niż w 2019 r.) ankietowanych jako powód podjęcia podróży wybrało chęć spędzenia czasu z rodziną, 12% (o 9% mniej niż w roku 2019) podało chęć poznania innych miejsc bądź kultur, 2% stanowiły osoby, których głównym powodem podejmowania podróży była poprawa kondycji zdrowotnej (ryc. 3).

Ryc. 3. Powody podejmowania podróży

Źródło: badania własne

Kolejne pytanie dotyczyło motywów, jakimi kierowali się badani podczas wyboru miejsca podróży. W 2019 r. największy odsetek (40%) stanowiły osoby korzystające z polecenia rodziny lub przyjaciół, 27% – z aktualnych informacji na temat danego miejsca, 14% respondentów kierowało się ofertami biur podróży, 11% serwisami społecznościowymi lub portalami internetowymi, a na wybór 8% ankietowanych wpłynęła głównie promocja.

W 2020 r. znaczna część osób (41%) podczas wyboru miejsca podróży brała pod uwagę opinie rodziny lub przyjaciół. Warto również zauważyć wzrost zainteresowania aktualnymi informacjami na temat danego miejsca (o 34% więcej niż w 2019 r.). 14% kierowało się serwisami społecznościowymi i porta-

lami internetowymi, 8% ofertą biura podróży, a 3% promocją. Wyniki przedstawiono na rycinie 4.

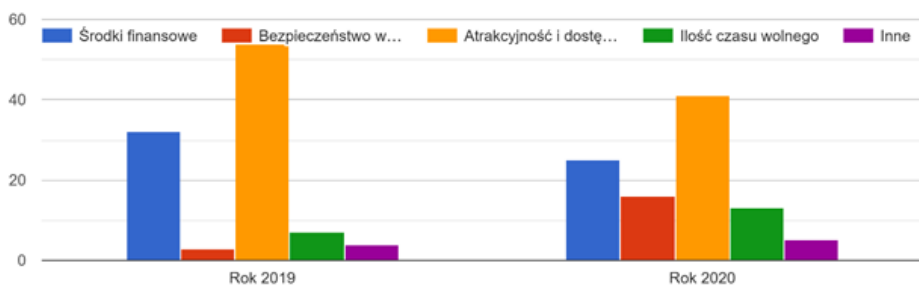

Ryc. 4. Motywy wyboru miejsc podróży

Źródło: badania własne

Na pytanie „Co zdecydowało o Pani/Pana wyborze miejsca wyjazdu?” w 2019 r. najczęstszą odpowiedzią była atrakcyjność i dostępność walorów krajobrazowych (54%). Dla 32% ankietowanych były to środki finansowe, a dla 7% ilość czasu wolnego. 4% badanych wybrało odpowiedź „inne”.

W odpowiedziach respondentów na to samo pytanie dotyczących 2020 r. zauważono wzrost wskazań związanych z bezpieczeństwem w danym miejscu (o 13 % więcej niż w 2019 r.). Środki finansowe stanowiły 25% odpowiedzi ankietowanych, o wyborze 13% osób decydowała ilość czasu wolnego, a 5% wskazało odpowiedź „inne” (ryc. 5).

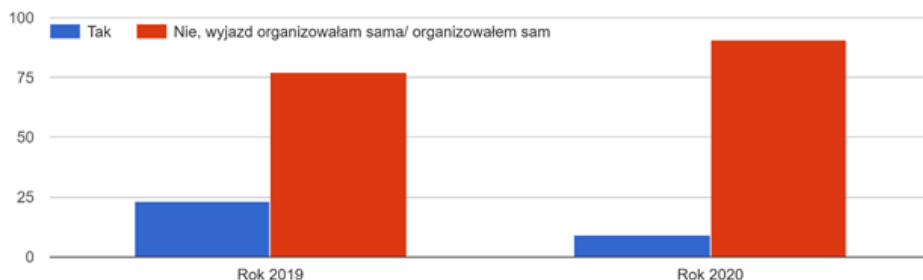

Ryc. 5. Czynniki decydujące o wyborze miejsca wyjazdu

Źródło: badania własne

W kwestionariuszu ankiety ujęto też pytanie dotyczące korzystania z usług biur podróży. W 2019 r. 23% ankietowanych skorzystało z oferty biura podróży, natomiast 77% zaznaczyło odpowiedź „nie”, co oznacza, że organizowali wyjazd samodzielnie.

W 2020 r. liczba osób organizujących wyjazd wakacyjny „na własną rękę” wzrosła o 14% w porównaniu z rokiem 2019 (91% ankietowanych). Tylko 9% respondentów skorzystało z ofert biura podróży. Poniższa rycina przedstawia te dane (ryc. 6).

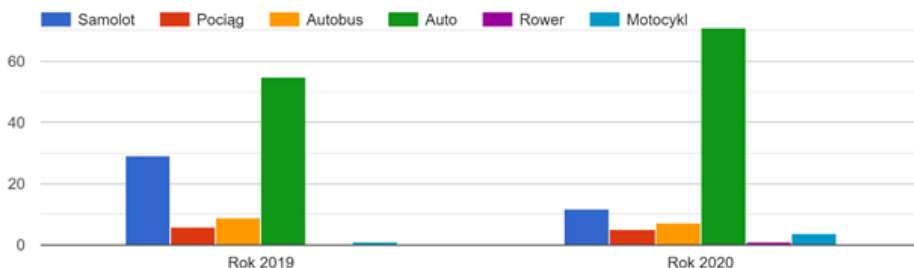

Ryc. 6. Korzystanie z usług biur podróży

Źródło: badania własne

Ankietowani określili też rodzaj środka transportu, z jakiego korzystali podczas podróży. W 2019 r. 55% respondentów wybrało auto, 29% skorzystało z usług lotniczych, 9% podróżowało autobusem, 6% – pociągiem, a 1% – motocyklem.

W 2020 r. zdecydowaną większość – 71% stanowili badani podróżujący autem (o 16% więcej niż w roku poprzednim). Pozostałe środki transportu, z jakich korzystali ankietowani, to: 7% – autobus (o 2% mniej niż w 2019 r.), 5% – pociąg (o 1% mniej), 4% – motocykl (o 3% więcej niż w 2019 r.), 1% – rower. Uzyskane wyniki przedstawiono na rycinie 7.

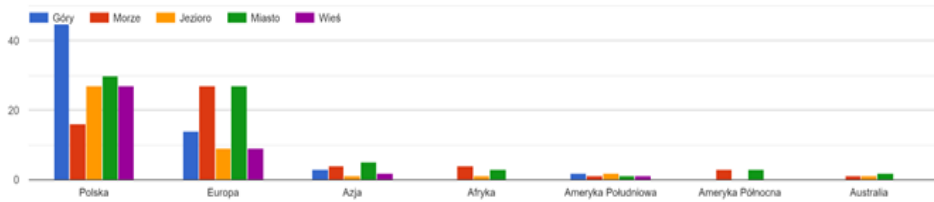

Ryc. 7. Środek transportu podczas podróży

Źródło: badania własne

Pytanie 9 w kwestionariuszu było wielokrotnego wyboru i dotyczyło miejsc, w jakich ankietowany spędził czas wakacyjny w 2019 roku. Udzielono 271 odpowiedzi. Przeprowadzone badania wykazały, że 54% respondentów wybrało odpowiedź „w Polsce” (17% w górach, 11% w mieście, po 10% na wsi i nad jeziorem, a 6% nad morzem). Mniej, bo 31%, ankietowanych podróżowało po

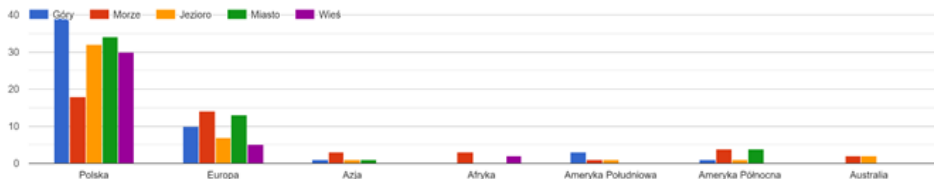
Europie (po 10% respondentów spędziło wakacje nad morzem i w mieście, 5% w górach, a po 3% nad jeziorem i na wsi). Tylko 6% badanych podróżowało do Azji, po 3% stanowiły osoby podróżujące do Afryki i Ameryki Południowej, 2% do Ameryki Północnej i 1% do Australii (ryc. 8).

Ryc. 8. Miejsca spędzania wakacji w 2019 r.

Źródło: badania własne

Pytanie 10 też miało charakter wielokrotnego wyboru i udzielono na nie 232 odpowiedzi. W 2020 r. podróże po Polsce wybrało 66% ankietowanych (17% wyjechało w góry, po 14% nad jeziorno i do miasta, 13% na wieś, a 8% nad morze). Po Europie podróżowało 21% osób badanych (po 6% spędziło urlop nad morzem i w mieście, 4% w górach, 3% nad jeziorem, a 2% na wsi), 4% podróżowało po Ameryce Północnej, 3% po Azji i po 2% po Afryce, Ameryce Południowej i Australii. Poniższej przedstawiono wybory wakacyjnego wypoczynku mieszkańców województwa podkarpackiego w 2020 roku (ryc. 9).

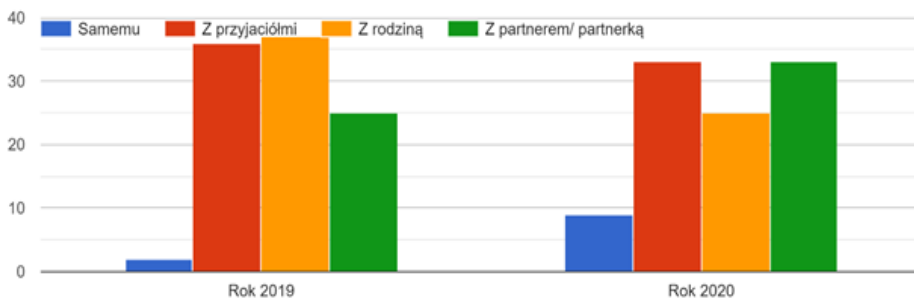

Ryc. 9. Miejsca spędzania wakacji w 2020 roku

Źródło: badania własne

Odpowiedzi badanych dotyczące tego, z kim podróżowali w 2019 r., przedstawiają się następująco: 37% wybrało odpowiedź z rodziną, 36% z przyjaciółmi, 25% z partnerem/partnerką, a 2% samemu.

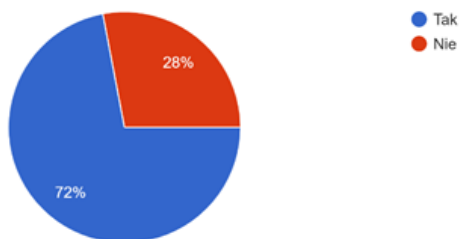
W 2020 r. po 33% ankietowanych podróżowało z przyjaciółmi (o 3% mniej niż w 2019 r.) i z partnerem/partnerką (o 8% więcej niż w 2019 r.), 25% badanych stanowiły osoby wypoczywające z rodziną (o 12% mniej niż w 2019 r.), a 9% podróżowało samemu (o 7% więcej niż w 2019 r.). Przedstawione dane ilustruje poniższy wykres (ryc. 10).

Ryc. 10. Sposób podróżowania w 2019 i w 2020 r.

Źródło: badania własne

Na pytanie, „Czy epidemia koronawirusa wpłynęła na zmianę decyzji dotyczącej Pani/Pana planów wakacyjnych w 2020 roku?”, 72% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „tak”, pozostała część osób (28%) wybrało odpowiedź „nie”, co ukazuje rycina 11.

Ryc. 11. Epidemia koronawirusa a zmiana decyzji dotyczących planów wakacyjnych w 2020 r.

Źródło: badania własne

Na podstawie wyników badań wyliczono podstawowe miary statystyki opisowej, takie jak mediana, dominanta, kwartył I, kwartył III, korzystając z usługi Analysis ToolPak w programie Excel. Otrzymane wartości potwierdziły strukturę uzyskanych odpowiedzi, jednak z powodu ograniczeń redakcyjnych nie zostały zamieszczone w treści artykułu.

Dyskusja

W ramach tej części opracowania dokonano porównania uzyskanych wyników z rezultatami badań innych autorów. Marcin Widomski z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w pracy pt.: *Turystyka krajowa a pandemia* poruszył kwestię podróżowania w warunkach pandemicznych w 2020 r. W badaniach tego autora 47,7% respondentów wykazało zdecydowaną skłonność do

podróży krajowych. Ankietowani wskazali również najczęstsze powody takich decyzji, wśród których wyróżnili: bliskość dojazdu, koszty, chęć wsparcia krajowej gospodarki, bezpieczeństwo oraz kwestie bezpieczeństwa zdrowotnego i leczenia [9]. W podobny sposób odpowiadali respondenci z województwa podkarpackiego, co zostało przedstawione w poprzedniej części artykułu.

Do tematyki badań własnych nawiązują też wyniki uzyskane przez Polską Organizację Turystyczną (POT) opublikowane w ramach projektu pt.: *Plany wakacyjne Polaków 2020*. POT podjęła próbę określenia planów wakacyjnych Polaków i wpływu pandemii na ich realizację. Uzyskane dane wskazują, że około 1/3 Polaków (64%) deklaruje, iż pandemia koronawirusa i związane z nią ograniczenia miały wpływ na ich plany wyjazdowe. 82% badanych planowało wyjazdy krajowe, a 13% zdecydowało się wybrać za granicę. Najczęściej zaznaczanym kierunkiem było morze (37% osób spędzających wakacje w kraju), na drugim miejscu góry. 21% osób spędzających wakacje w kraju zdecydowało się na wyjazd nad jezioro. Zdecydowaną większość wyjeżdżających na wakacje w 2020 r. stanowiły osoby organizujące podróż samodzielnie bądź z osobami, z którymi planowały wyjazd. 49% osób wyjeżdżających za granicę również zdecydowało się na organizację wyjazdu samodzielnie. W tym samym badaniu ponad 70% ankietowanych deklarowało podróż z partnerem, a ponad 40% wyjazd z dziećmi.

Według danych z badań POT wybory wypoczynku osób, które w 2020 r. planowały wyjazd, jak i podróżowały w poprzednich latach, nieznacznie się różniły. Przeważały podróże krajowe, urlopy spędzane nad morzem i organizowane samodzielnie, częściej na wsi niż w mieście i w gronie najbliższych osób. Respondenci, którzy planowali wyjazd za granicę w 2020 r., w ubiegłych latach również wybierały wypoczynek poza granicami Polski, często nad morzem. Wyjazdy organizowane były częściej przez biura podróży i realizowane w miastach. Według ankietowanych najważniejszą determinantą wyboru miejsca spędzania wakacji w kwietniu 2020 r. były kwestie ekonomiczne. W lipcu 2020 r. zostały one nieznacznie wyprzedzone przez standardy higieniczne w obiektach. Dla osób spędzających wakacje za granicą zaraz po kosztach wyjazdu najważniejszą determinantą była atrakcyjność turystyczna w danym miejscu [7].

Biorąc pod uwagę wpływ pandemii na zmianę planów wakacyjnych Polaków, ich organizację, determinanty i miejsce wyjazdu dane opracowane w niniejszej pracy są zbieżne z wynikami projektu realizowanego przez POT.

Barbara Badora w badaniach pt.: *Wyjazdy wypoczynkowe Polaków w 2019 roku i plany na rok 2020* podjęła się analizy wyjazdów turystów. Według uzyskanych przez nią danych w 2019 r. 55% Polaków udało się na co najmniej dwudniowy wyjazd poza stałe miejsce zamieszkania. Większość mieszkańców miast

wyjeżdżała w celach wypoczynkowych, natomiast z takiego rodzaju wypoczynku skorzystało 43% mieszkańców wsi. Długość trwania przeciętnego wyjazdu Polaków w celach turystycznych bądź wypoczynkowych wyniosła ok. tygodnia. 44% badanych w 2019 r. wypoczywało w kraju, natomiast 23% wybierało wypoczynek za granicą (większość podróżowała po krajach europejskich). 64% badanych na początku roku 2020 deklarowało chęć wyjazdu w celach wypoczynkowych lub turystycznych, wybierając głównie podróże po kraju [2].

W badaniach *Letnie wyjazdy wypoczynkowe w czasach pandemii* autorstwa B. Badory określono chęci Polaków dotyczące wyjazdów, ich motywy i wpływ na nie pandemii. 42% ankietowanych zadeklarowało chęć wyjazdu wakacyjnego w celach wypoczynkowych lub turystycznych w 2020 r., 26% badanych podkreślało, że barierą dotyczącą planowania wakacji w 2020 r. jest obawa przed zarażeniem koronawirusem, natomiast 49% stwierdziło, że w ogóle się tego nie boi. 80% Polaków planujących wyjazd wakacyjny zadeklarowało, że bierze pod uwagę spędzenie go tylko w kraju, 16% stanowiły osoby planujące wyjazd wakacyjny i decydujące się na wakacje za granicą. 36% respondentów na pytanie dotyczące wpływu pandemii na wyjazd wakacyjny w 2020 r. odpowiedziało twierdząco, natomiast większość badanych stwierdziła, że pandemia nie miała na to wpływu.

Badani (19%), którzy zadeklarowali, że pandemia miała wpływ na ich decyzje dotyczące podróży wakacyjnej, częściej wybierali wypoczynek za granicą niż ci, których plany z powodu pandemii nie zmieniły się (11%). Według badań autorki 42% ankietowanych bez względu na ogłoszoną światową pandemię zamierzało wyjechać w celach turystycznych i wypoczynkowych w 2020 r.

Występuje rozbieżność pomiędzy wynikami badań własnych a opracowaniem B. Badory w zakresie wpływu pandemii na zmianę decyzji dotyczącej planów wakacyjnych w 2020 r., bowiem w badaniach własnych 72% respondentów zadeklarowało zmianę decyzji, natomiast w pracy Badory zaledwie 36% [1].

Michalina Sominka i Luiza Ossowska z Politechniki Koszalińskiej podjęły się badania nt.: *Preferencje turystyczne mieszkańców Koszalina*, na podstawie którego określiły motywacje i preferencje przy wyborach miejsc podróży. Na pytanie o preferencje dotyczące podróży turystycznych mieszkańcy Koszalina wskazali takie odpowiedzi jak: cena, walory turystyczne, miejsca, w których nie ma zagrożeń, miejsca, w których istnieje małe prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń naturalnych i miejsca inne niż te, w których na co dzień funkcjonują. W tym samym badaniu określono, z kim najczęściej mieszkańcy miasta podróżują. Odpowiedź „z dziećmi” była najczęstszą, jaką zaznaczali ankietowani (66%), kolejna to „samemu” (24%), natomiast najrzadziej ankietowani wybierali: „z osobą towarzyszącą” – tylko 10%. Jedno z pytań dotyczyło tego,

na co badani zwracają uwagę, wybierając cel podróży. Najczęściej wskazywano miejsce wyjazdu, zaraz po nim zagrożenia terrorystyczne, następnie cenę, a na końcu inne zagrożenia, np. związane z pandemią. Na pytanie, jakie podróże preferują respondenci, 84% z nich wybrało opcję wyjazdu za granicę, zaledwie 16% postanowiło spędzić urlop w kraju. Ankietowani zostali również zapytani o region świata, który chcieliby zwiedzić w pierwszej kolejności. Najwięcej respondentów chciałoby wyjechać do Ameryki Północnej (36%), 24% do Afryki, 20% na Daleki Wschód, 16% do Ameryki Południowej, a zaledwie 4% chciałoby pojechać do Australii i Oceanii. Badani zostali również zapytani o organizację wyjazdu. Aż 68% badanych przyznało, że wolą zlecić organizację wycieczki biurom podróży, natomiast 32% nie korzysta z usług biur turystycznych, ponieważ planują podróże samodzielnie [8].

Badania własne dotyczące mieszkańców województwa podkarpackiego dostarczyły danych, które różnią się od tych uzyskanych od mieszkańców Koszalina. Biorąc pod uwagę sposób organizacji wyjazdu, można zauważyć, że zdecydowana większość mieszkańców województwa podkarpackiego (91%) woli czynić to „na własną rękę”, natomiast zaledwie 32% mieszkańców Koszalina zdecydowało się na tę opcję. Kolejną widoczną rozbieżnością jest wybór miejsca wyjazdów wakacyjnych. W badaniach własnych 66% respondentów wskazało, że urlop wakacyjny spędzali w kraju, natomiast w pracy M. Sominki i L. Ossowskiej tę odpowiedź zaznaczyło zaledwie 16% badanych. Mieszkańcy Koszalina zdecydowanie preferowali wyjazdy zagraniczne. Porównanie tych dwóch prac wykazało różne preferencje badanych grup Polaków.

Kryzys w branży turystycznej nadal trwa. Najbardziej cierpiącymi regionami wskutek pandemii są te, w których turyści zagraniczni stanowią większość przyjezdnych. Konieczne jest wprowadzenie szerokich działań, które przyczynią się do naprawy i wzmocnienia polskiej branży turystycznej.

Wnioski

Głównym celem badań było pozyskanie informacji na temat wyjazdów wakacyjnych mieszkańców województwa podkarpackiego w latach 2019 i 2020 oraz wykazanie różnic, jakie ewentualnie zaistniały w analizowanej kwestii w porównywanych okresach. Wśród kluczowych pytań w przeprowadzonym badaniu należy wymienić: „Czym kierowała się Pani/ kierował się Pan, wybierając miejsce podróży?”, „Co zdecydowało o Pani/Pana wyborze miejsca wyjazdu?”, „W jaki sposób spędziła Pani/ spędził Pan czas podczas podróży?”, „W jakim miejscu spędzała Pani/ spędzał Pan czas wakacyjny w 2019 i 2020

roku?” „Czy epidemia koronawirusa wpłynęła na zmianę decyzji dotyczącej Pani/Pana planów wakacyjnych w 2020 roku?”.

Zastosowanie w badaniach własnych metody, techniki i narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankietowy, na podstawie których sporządzono analizę odpowiedzi respondentów, stanowiło istotę znalezienia odpowiedzi na pytania badawcze zawarte w materiale badawczym.

Z przedstawionych rozkładów odpowiedzi na pierwsze pytanie wynika, że najczęstszym powodem, którym mieszkańcy województwa podkarpackiego kierowali się przy wyborze miejsca podróży zarówno w 2019, jak i w 2020 roku, były polecenia rodziny lub przyjaciół. Porównanie roku 2019 z 2020 wykazało spadek zainteresowania badanych ofertami biur podróży. Biorąc pod uwagę odpowiedzi ankietowanych, w 2020 roku odnotowano wzrost udziału wskazań: „aktualne informacje na temat danego miejsca” (z 27 na 34 respondentów), co mogła spowodować niestabilna sytuacja wywołana ogólnoświatową pandemią koronawirusa.

Na podstawie uzyskanych wyników można zauważyć, że na pytanie „Co decydowało o wyborze kierunku wyjazdów?” najwięcej ankietowanych zarówno w 2019, jak i w 2020 r. wskazało atrakcyjność i dostępność walorów turystycznych. W tym pytaniu można zauważyć również różnicę w ilości odpowiedzi „bezpieczeństwo w danym miejscu”. W 2019 r. zaledwie 3 osoby wskazały taką odpowiedź, natomiast w 2020 było ich o 13 więcej, na co miała zapewne wpływ sytuacja pandemiczna.

Dalsza analiza wyników wykazała, że na pytanie „W jaki sposób ankietowani spędzali czas podczas podróży?” najczęstszą odpowiedzią wśród respondentów zarówno w 2019, jak i w 2020 było zwiedzanie. Różnicą, jaką należy wskazać, był wybór odpowiedzi dotyczącej udziału w imprezach. W 2019 r. liczba osób, które wybrały tę odpowiedź wynosiła 29, natomiast w 2020 r. – 20. Zanotowany spadek należy łączyć z faktem, iż od marca 2020 r. zostały wstrzymane wszystkie imprezy plenerowe i koncerty w związku z pojawieniem się koronawirusa. W 2020 r. nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem 2019 wyboru odpowiedzi „oglądałam/oglądałem tv/słuchałam/słuchałem radia”.

Z kolei z dokonanej analizy odpowiedzi respondentów na pytanie „W jakim miejscu ankietowani spędzali czas wakacyjny?” można wywnioskować, że większość respondentów spędzała go w Polsce (54% odpowiedzi). W 2020 r. nastąpił wzrost wyboru wypoczynku w kraju (o 12%), spadek podróżowania po Europie (o 10%) i do Azji (o 3%). W Polsce zarówno w 2019, jak i 2020 r. najczęściej ankietowani spędzali czas wakacyjny w górach. Wzrost nastąpił w przypadku wyboru morza (o 2%), jeziora (o 4%), miasta (3%) i wsi (3%).

Z weryfikacji przedstawionych danych wynika, że epidemia koronawirusa wpłynęła na zmianę decyzji dotyczących planów wakacyjnych zdecydowanej większości respondentów (72%).

Bibliografia

1. Badora B. (2020). Letnie wyjazdy wypoczynkowe w czasach pandemii. Komunikat z badań nr 72/2020. Warszawa: CBOS.
2. Badora B. (2021). Wyjazdy wypoczynkowe Polaków w 2019 roku i plany na rok 2020. Komunikat z badań nr 15/2020. Warszawa: CBOS.
3. GUS (2020). Turystyka w 2019 r. Warszawa, Rzeszów, s. 61–65.
4. Kowalczyk J. (2009). Zarządzanie organizacją turystyczną. Warszawa: CeDeWu, s. 57.
5. Kwilecki K. (2013). Funkcje, motywy i potrzeby w turystyce. Poznań: Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu.
6. Mulder N. (2020). The impact of the COVID-19 pandemic on the tourism sector in Latin America and the Caribbean, and options for a sustainable and resilient recovery. *International Trade Series*, No. 157, Santiago: Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC).
7. Polska Organizacja Turystyczna (2020). Plany wakacyjne Polaków 2020, lipiec 2020. <https://www.pot.gov.pl/attachments/article/1804/Plany%20wakacyjne%20Polak%C3%B3w%202020%20ost..pdf> [dostęp: 2.09.2021].
8. Sominka M., Ossowska L. (2020). Preferencje turystyczne mieszkańców Koszalina. *Zeszyty Naukowe Wydziału Nauk Ekonomicznych, Politechnika Koszalińska*, t. 1, nr 24: 155–168.
9. Widomski M. (2020). Turystyka krajowa a pandemia. W: M. Bogusz, A. Piotrowska-Puchała, M. Wojcieszak (red.). *Poszerzamy Horyzonty*, t. XXI, cz. I, 771–779. Słupsk: Mateusz Weiland Network Solutions.